

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

כבוד השופט ישעיהו שנLER, סג"נ – אב"ד
כבוד השופט קובי ורדי, סג"נ
כבוד השופטת עינת ריביד

המעוררת:
נידילי תקשורת בע"מ
עמי ב"כ עוזה"ד חיים בן יעקב

נגד

המשיבים:
1. יואל שאל
2. גלית שאל
עמי ב"כ עוזה"ד ד"ר פנינה בכר

פסק דין

1

השופט ישעיהו שנLER, סג"נ:

2. ערעור על פסק דין של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט עודד מאור) מיום
3. 4.8.2016 (ת"א-14-03-19430), לפיו נדחתה תביעה המערערת לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-
4. 1965 (להלן: **החוק**), שהוגשה נגד המשיבים.

5

הרקע העובדתי:

6. המערערת, המוציאה לאור של עיתון שבועי בשם "המקומון רמות גן גבעתיים" (להלן:
7. המוקומון), הגישה תביעה قضית נגד המשיבים, בטענה כי אלה יצרו ופרסמו פרסומים משמייצים
8. ומוכפפים נגד המוקומון ברשות החברתית Facebook (להלן: **פייסבוק או הרשות החברתית**).
9

10

11. במסגרת ההליך, הגיעו הצדדים להסכמות דיוניות (להלן: **ההסכנות הדיניות**) ובאופן
12. שהדין יתמקד בשני פרסומים ברשות הפייסבוק שלא ידוע מי הוא המפרסם המקורי שלהם, אך
13. מוסכם כי המשיבים ביצעו בהם פועלות ברשות החברתית.
14. לגבי אחד הפרסומים הודיעו המשיבים כי לחזו על כפתור השיתוף (Share), בו מופיעה תמונה המוקומון
15. מושך לפח זבל, לצד חמש שורות המלל: "הזיבלו מזלזל בתושבי גבעתיים; הזיבלו אינו מכבד את
16. בחירות התושבים; הזיבלו צריך להפנים שרב"ש כבר לא...; הזיבלו פוגע בתושבי גבעתיים; תושבי
17. גבעתיים מחירימים" (להלן: **הפרסום הראשוני**).
18

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- לגביו הפרisos השני, הודיעו המשיבים כי לחזו על כפטור החיבור (Like), בו מופיעה תמונת כלב עשו
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
צרכיו על המקומו, לצד שתי שורות המיל: "די להכפשות! תושבי גבעתיים הכריזו: הגיעו מים עד
נפש, מחרימים את המקומו!" (להלן: **הפרוסם השני**).
עלקב לכך התעוררה השאלה האם לחיצה על כפטור החיבור והshituf בראשת החברתית פיסבוק יכולה
להיחשב כפרוסם לפי סעיף 2 לחוק.

בהמשך וחלק מההסכמות הדינניות, נקבע כי הצדדים יגישו סיכומיים בשתי שאלות בלבד.
האחד, האם הפרוסמים עצמם, כל אחד בנפרד, הם לשון הרע. השנייה, אם התשובה לכך תהא חיובית
(ביחס לשני הפרוסמים או לכל אחד מהם לחוד), ידוע בית המשפט בשאלת האם עצם שיתוף הפרוסם
או ביצוע פעולה חיבור לו, מהווים מעשי לשון הרע.
כמו כן, הוסכם כי ככל ותדחה התביעה לא תחובי המערערת בהוצאות, וכי ככל ותתקבל התביעה או
חלוקת, יקבע פיצוי שהמשיבים ישלמו למועדרת בשים לב למצבים הכלכלי הנטען של המשיבים.

פסק הדין של בית משפט קמא:
בית המשפט קמא פסק, כי אף שהפרוסמים המקוריים שלעצמם מהווים לשון הרע, פעולות
המשיבים אין מקיימות את יסודות העולה. בית המשפט קמא פסק, כי פעולות של חיבור או שיתוף
בנוגע לתוכן שלא נכתב על ידי מבצע הפעולה, אין מקיימות את יסוד ה-"פרוסם" כמשמעותו בסעיף 2
לחוק. זאת, בכפוף למצבים חריגים בהם יהיה בפועל זו כדי להביא ל-"פגיעה ממשונית, חד
משמעות ובלתי מוצדקת" במושא הפרוסם.
בית המשפט קמא ביסס את פסיקתו על הקביעה כי לחיצה על חיבור או שיתוף בראשת
הפיסבוק אכן מקיימים את יסוד ההגעה של הפרוסם כהגדרתו בסעיף 2(ב)(2) לחוק, באשר הלה
למעשה בתוצאה מהלחיצה על הפטורים הניל זכר הפרוסם מגיע לאדם זולת המפרסם, אך אינם
עלים כדי "פרוסם" לשון הרע ממשמעותו בחוק, באשר לא מתקדים בלחשיה על הפטורים הניל יסוד
"הבעת לשון הרע".
בית המשפט קמאקבע כי לא ניתן לפגוע בזכויותיהם החוקתיות של המשתמשים בפייסבוק
לחופש הביטוי ללא הוראה מפורשת לעשות כן. אך גם נקבע כי אם תתקבל פרשנות כי החיבור או
הshituf מהווים עולה לשון הרע, כי אז אלו ממצטמים או מגבלים את חופש הביטוי של היחיד,
האדם המשתמש בפייסבוק. לכן, בית המשפט קמא הגיע למסקנה, כי החוק אינו מKEN כלים להגביל
את חופש הביטוי של המשתמשים בראשת הפיסבוק, וכי על כן דין התביעה להידחות.

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1

טענות הצדדים בערעור:

טענות המיערת:

8. המיערת טענה כי שגה בית המשפט קמא שעיה שהגה יש מאין מבחן פסיקתי שאינו קיים והסותר את לשון החוק, "מבחן הבהעה", אשר גם מנווגד לסעיף 3 לחוק שקובע מופרשות כי דרכי הבעת לשון הרע יפורשו בוצרה הרחבה ביותר האפשרית, ו-"יסוד הבהעה" החדש בא לצמצם דרסטית את הפרשנות למונח "בהעה".

9. כך גם טוען כי עצם זה שקיים בחוק סעיף נפרד המגדיר הבהעה מהי, בנפרד מהסעיף המגדיר פרסום מהו – שולל מיניה וביה את האפשרות לקבוע את "הבהעה" כיסוד חדש הכלול לכוארה בסעיף 2 לחוק.

10. יתרה מכך, טוען כי בית המשפט קמא הוסיף להמצאת הייסוד החדש גם את השאלה האם מפרסם לשון הרע היה גם יוצר התוכן שפרסם, או בלשונו "הכתב המקורי", על אף שהambilים "יוצר" או "כתב" לא מופיעות בחוק.

11. עוד טוען כי בפסקת בתיה המשפט נקבע כי הייסוד להוכחת לשון הרע הוא הפרסום ולא היצירה, באופן שיחוב בשпон הרע אף מעביר תוכן המהווה לשון הרע שכtab אדם אחר.

12. כך גם טוען כי שגה בית המשפט קמא בקביעתו כי מעביר לשון הרע, להבדיל מהכתב המקורי, איינו חוסה תחת פסקת ההגבלה שבחוק יסוד : כבוד האדם וחירותו.

13

14. כמו כן, טוענה המיערת כי שגה בית המשפט קמא אף בקביעתו כי בחיבור או שייתוף אין כוונה לפגוע, וכן אין לראות בהם כפרסום לשון הרע, שעה שהחוק דורש הוכחת כוונה לפגוע אך ורק בהליכים פליליים או להוכחת כפל הפיזי בחלוקת אזרחי, מקרים השונים באופן מהליך דין.

15. כך גם טוען כי שגה בית המשפט קמא כאשר הגה יש מאין מבחן חדש, במסגרתו ניתן יהיה להטיל אחראיות על נתבע שחייב או שייתוף סטטוס, שאותו לא כתוב, וזאת מוקם שאותו סטטוס פוגע בנסיבות פגיעה משמעותית, חד משמעית ובלתי מוצדקת. טוען כי המבחן החדש הינו למעשה "חקיקה שיפוטית", אשר עומד בסתירה למוחתו ותכליתו של החוק, אשר מקים עילית תביעה למי שפרסם נגדו לשון הרע – ללא הוכחת נזק.

16

טענות המשיבים:

17. הגם שהמשיבים אינם סבורים שבשני הפרסומים אשר בגיןם ניתן פסק הדין מדובר בלשון הרע, הרי שלטענתם אין בפסק הדין כל חקיקה שיפוטית והמשיבים סבורים כי פסק הדין מנומך, מבוסס ונחר. טוען כי צריך בבית המשפט קמא כאשר התבוסס על ההגדלה המילונית של המושג "פרסום" ולמד כי לא מדובר רק בתוצאה, אלא נלווית אליה גם פעליה – הבהעה.

18. כך גם טוען כי אין יריבות בין המיערת למשיבים, שכן המיערת חרזה בה בכתב הטענות מאותן האשמות שבחן פתחה את תביעהה וכן הובחר בבית המשפט קמא, בדיון אשר התקיים ביום

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 16.2.2016, כי מוסכם על הצדדים שאין כל הוכחה לכך שהמשיבים יצרו ופרסמו נגד המערעת את
2 הפרטומים, ולכן המשיבים גם טוענו כי הערעור הוא אקדמי בלבד.

3 עוד טוענו כי אין למערעת כל עילה כנגד המשיבים שכן אפילו תוכיה המערעת את הנטען בערעור הרי
4 שאנו חוננים באכשניה של מהאה ציבורית לגיטימית ומאבק ציבורי כנגד מקומון במסגרת פיסוק
5 וכלל לא באכשניה של לשון הרע.

6
7 11. נוסף על כך, טוענו על ידי המשיבים כי המערעת היא חברה בע"מ ולכן חל עליה הקבוע בסעיף
8 10 לפקודת הנזקין [נוסח חדש] (להלן: **הפקודה**), אשר קובע כי "תאגיד לא יפרע פיזיים בשל עליה
9 אלא אם גרמה לו נזק", וזאת כאשר בסעיף 7 לחוק קבע המחוקק כי סעיף זה כפוף לסעיף 10 לפקודת.

10
11 12. כמו כן, לטענת המשיבים, עומדות להם ההגנות הקבועות בחוק – הגנת אמת דברתי, בהתאם
12 לסעיף 14 לחוק, וכן הגנת תום הלב, בהתאם לסעיף 15 לחוק.
13 לגבי הגנת אמת דברתי, טוענו כי לגבי הפרטומים התקיימו שני התנאים הקבועים בסעיף, הם היו
14 אמת והיה בהם עניין ציבורי, שכן הייתה בהם קריאה למאה ציבורית בשל העובדה שהתושבים חשובו
15 כי הפרטומים במקומם מכפשים את ראש העיר הנבחר ובכך מצטרפים לפרסום שפורסם על ידי ראש
16 העיר. לדידם, מדובר בפרסומים אשר תיארו נכונה את המציאות והיה בהם עניין ציבורי.
17 לגבי הגנת תום הלב, טוענו כי הפוסטים המשיבים נודעו בכך וכי לגנותם פרטום קודם של
18 לשון הרע כפי שתפסו אותו המשיבים, ועם תושבים רבים בעיר גבעתיים.
19

עמדת היועץ המשפטי לממשלה:

20 21 13. מעיון בפסק הדין של בית המשפט קמא ובטענות הצדדים, והתחשב ב-"השלכות רוחב" של
22 ההכרעה בסוגיות האמורות, התבקשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, לרבות עמדתו ביחס לצירופו
23 להליך. ביום 5.6.2018 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על החלטתו להתיעץ להליך וביום 18.11.2018
24 הגיע את עמדתו.

25 26 14. היועץ המשפטי לממשלה הדגיש את החשיבות הרבה בקיים מרחב אינטרנט פתוח שבו
27 משתמשים יכולים למשש את זכותם לחופש הביטוי. יחד עם זאת, סבור היועץ המשפטי לממשלה, כי
28 לא ניתן לפטור כלל מאחריות את משתמשי הרשותות החברתיות ככל שיש בפועלותיהם מבצעים
29 ביטויים פוגעניים כלפי אחר, זאת מתוך ההכרה בזכותו של אדם לשמו הטוב שעילה מגן החוק.
30

31 15. היועץ המשפטי לממשלה ציין כי ההחלטה הישראלית היכירה בכך שפרסומים הנושאים לשון
32 הרע באינטרנט הם פרסומים העומדים בנסיבות העולמה. נכון אמרור, עמדתו קובעת כי זכותם של
33 מעבירים תוכן משננים בפייסבוק וברשתות החברתיות השונות לחופש הביטוי אינה מזכה אותם
34 בחסינות גורפת מפני תחולת החוק.

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 16. באשר לפעולות החיבור, נטען כי פעולה זו עשויה, בחלק מן המקרים, בהתאם לאלגוריתם של הרשות החברתית ולמשתנים שונים בה, להביא לחשיפת התוכן למשתמשים נוספים.
- 2 17. באשר לפעולות השיתוף, נטען כי ההחלטה על כפטור ה-"שיתוף" המצויה לצד הפריטים אותו המשמש מעוניין לשף, ולאחר מכן בחירתו אופן השיתוף המדוייק. בשונה מפעולות החיבור, במקרה של פעולה השיתוף, תכליית הפעולה היא להעיר תוכן ולחושף אותו להאה לאנשים נוספים. כמו כן, פעולה השיתוף תמיד תוביל לכך שהתיקן יופיע בפרופיל האיש של המשתמש, וככל גם התוכן ייחשף למשתמשים נוספים בלבד המשתק. יחד עם זאת, ציין היועץ המשפטי לממשלה, כי אמנס פועלות השיתוף מגלמת בתוכה פוטנציאלית חשיפה למשתמשים נוספים, אך מידת החשיפה הניה נגזרת של מספר גורמים ובין היתר, אף כאן האלגוריתם של הרשות החברתית.
- 3 18. בהתאם, היועץ המשפטי לממשלה סבור כי המונח "פריטים" כמפורט בסעיף 2 לחוק, אינו כולל את פעולה החיבור והבעת הרשות ברשות החברתיות.
- 4 19. באשר ל פעולה השיתוף, סבור היועץ המשפטי לממשלה, כי ככל היא עשוי להיות כ- "פריטים" כמפורט בסעיף 2 לחוק. זאת, תוך תשומת לב לעובדה שהמחוקק מצא לנכון לציין בפרט, בסעיף 1(1) לחוק, את ה-"חקלה" האפשרית בגין פריטים שכזה.
- 5 20. כמו כן, סבור היועץ המשפטי לממשלה, כי יש להתאים את הפטורים, החקלאות וההגנות המצוויים בחוק, בקרה מושכלת, לעידן המודרני ולטכנולוגיות המשנות, וביחד בכל הקשור להתייחסות להגנות בעניין "אמת דברתי" ותום הלב, כל זאת, תוך שימת לב ויצירת האיזון הרואין בין חופש הביטוי ובין זכותו של אדם לשמו הטוב.
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

טענות הצדדים בדין:

טענות המעררת:

1. 19. נטען על ידי המעררת כי אין לקבל את עמדת היוזץ המשפטי לממשלה בכל הנוגע לכך שהמונה "פרסום" אינו כולל את פעולות החיבור, שכן היא מتبססת על הכרעה פרשנית בהתאם לתקנון החוק ושיקולי מדיניות, בניגוד לסעיף 1 לחוק יסודות המשפט, תש"ס-1980, אשר קובע ששאלת משפטית תוכרע בהתאם לדבר חקיקה ואם לא ניתן מענה בלשון החוק ניתן להמשיך הלאה לאותם מקומות שהיוזץ המשפטי לממשלה מנסה להוביל את בית המשפט.
2. 20. עוד נטען כי בחוק נכתב בסעיף 2 بصورة פשוטה כי פרסום כולל "**כל אמצעי אחר**", ולכן המונח "פרסום" כולל גם פעולות ברשות הפיסיוק, הטוויטר, היוטיוב, ועוד. המעררת מבססת קביעה זו על ההנחה כי אם החוק היה נכתב התקופה שכיר העיר הייתה האינטראקט, סעיף 2 היה כולל בודאי גם את רשות האינטרנט.

12. 21. באשר לאפשרות כי חיבור לא יגרום לפוסטם לעבר הלאה לקהלי יעד נוספים, נטען על ידי המעררת כי סעיף 2(ב)(ב) לחוק קובע כי רואים כפרסום לשון הרע גם את דרך פרסום "**אם היה כתוב והכתב עשוי היה, לפי הנسبות להגיאו לאדם זולת הנפגע**". לכן, בהתחשב בכך שאין ספק כי מדובר בפרסום שהוא בכתב, נטען כי אין צורך כי פרסום יגיע בודאות לאנשים נוספים בלבד הנפגע וכי אנשים יודעים שאשר הם לוחצים על כפתור החיבור אין משמעות הדבר כי רק המפרסם המקורי יראה את החיבור, אלא שעד אנשים יחשפו אליו.
13. 22. כך גם נטען כי היום ידוע שחיבובים, אחוזים מאוד משמעותיים, מגיעים לכל חברי הקבוצה של המפרסם וכך גם מעמדת היוזץ המשפטי לממשלה ניתן להבין שבכלל אין מחלוקת שהפרסום עשו להגיאו לקהיל יעד נוסף בעקבות פעולות החיבור.

22. 23. באשר לכך שישתו או חיבור הינם רק חוזה על מה שכבר נאמר, נטען על ידי המעררת שככל מקרה מדובר בפרסום לעניין חוק לשון הרע, שכן בחוק קיימות רק הקלת בעונש או בפיוצו הכספי למפרסם המשני ולא קיים פטור על פרסום שכזה.
24. 25. כך גם נטען כי האיזון בין חופש הביטוי לשם הטוב של האדם צריך להתבטא בהחלטת הגנות, הפטורים וההקלות בחוק, כך שפרסומים וקמפיינים כמו MeToo יכולים להתקיים ברשות חברותיות, ולא באמצעות מתן פטור לפעולות החיבור באופן גורף.
26. 27. באשר לכך שם המושג פרסום יכול לפעול חיבור הדבר יצירף את בית המשפט, כאשר כל אדם שמבצע פעולה חיבור יכול להיות חיבור בכמות חיבורם גדולה מאוד, אשר כוללת גם ילדים, נטען על ידי המעררת כי ניתן להפחית את ההצפה בעזות יצירת הגנות נוספות, כגון הגנה לילדים עד גיל מסויים.

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 22. באשר ליסוד הbh, אשר עליו התבוסס פסק דין של בית המשפט קמא, נטען על ידי
2 המערעת כי בחוק אין יסוד שכזה, כי קביעה זו אינה מתיישבת גם עם הפסיקה בארץ ובעולם, וכי
3 המבחן לפי החוק הוא מבחן התוצאה האפשרית – אם הפרסום הגיע או היה עלול להגיע לקהל יעד
4 נוסף.
5 כך גם נטען כי המושג "הbh" נמצא בסעיף 3 לחוק בו מושג ההbh מפורש בצורה רחבת בioter
6 ובכל מקרה לא רלוונטי לפירושו של מושג "הפרסום" בסעיף 2 לחוק.
7 עוד נטען כי לא ניתן להגן על ביתוי לשון הרע שאין בו bh, באמצעות חוק יסוד: כבוד האדם
8 וחירותו, שכן אם אין bh – אין הגנה.
9 גם באשר לחריגת הפגיעה המשמעותית, עליו התבוסס פסק דין של בית המשפט קמא, נטען כי לא מדובר
10 באיזו נסן שכן כבר קיימות הוגנות בחוק ובוחן יש להשתמש על מנת לאזן ואילו החריג מאפשר להתייד
11 את הרسن בכל הקשור לחיבור או שיתוף בשרות הפיסוב ב��רחה רחבה מדי.
12
- 13 23. באשר ליסוד הכוונה אשר עולה גם מעמדת הייעוץ המשפטי לממשלה, נטען על ידי המערעת
14 כי לפי סעיף 7 לחוק, אשר מדבר על עוללה אזרחית, אין צורך בכוונה. נטען כי בסעיף 6, אשר
15 עניינו בעבירה פלילית, קיימים יסוד הכוונה, וכך גם בסעיף 7(ג) אשר מאפשר בעוללה אזרחית לפסק
16 פיזיות גבוהה יותר אם הוכחה כוונה לפוגע.
17
- 18 24. בנוגע להיות המערעת תאגיד, נטען על ידי המערעת כי סעיף 1 לחוק מגדר "אדם" – ייחיד
19 או תאגיד. כמו כן, המערעת מפנה לרע"א 2015/15 פלבסקי נ' חבות מקור הפורמייקה בע"מ
20 (4.8.2016), שם נפסק כי ניתן לפצות תאגיד על לשון הרע נגדו ללא הוכחת נזק. כך גם נפסק כי
21 האפשרות לפסקת פיזיות ללא הוכחת נזק קיימת לא רק כאשר שיעור הנזק לא הוכח אלא גם כאשר
22 לא הוכח עצם קיומו.
23
- 24 **טענות המשיבים:**
25 25. נטען על ידי המשיבים כי יש להוכיח נזק, שכן מדובר בתאגיד, וכי ככל מקרה בוגדר האיזונים
26 בתיק הכספי יש להתחשב בכך שמדובר בתאגיד עיתונאי. נטען כי החוק מועד להגן על אדם שאין לו
27 פה, לעומת חברה, שכן היא תובעת היא צריכה להוכיח נזק.
28 באשר לקביעת בית המשפט קמא כי הפרסומים עצמם הם לשון הרע, נטען על ידי המשיבים כי מדובר
29 במקרה נגד תאגיד עיתונאי ולכן לא מדובר בלשון הרע.
30
- 31 26. באשר להחלטת החוק על הרשותות החברתיות והגדרת "הUber" של תוכן פרסומים, נטען על ידי
32 המשיבים כי מדובר במשמעות בלבד כדי של הביטויים המוטרים לאדם אשר הוא נכנס לאינטרנט. כך
33 נטען, כי בהתחשב בחשיבות הרבה של חופש הביטוי והאינטרנט לכיצר העיר החדשה, חיבור לא אמרו

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

להביא את הצדדים לאולם בית המשפט, ולסכנה של תביעה ב- 6.4 מיליון ₪, שישה ימים אחורי שנפתח דף פיסבוק, מדובר במקרה חמוץ מאין כmo. עוד נטען כי קמפיין MeToo כלל לא היה קם במידה והיה משטרו כה כבד ברשות החברתיות.

כיצר העיר החדשה:

27. מאז חקיקת החוק, בשנת 1965, היו תמורהות רבות באופן שבו מונח השיח הציבורי וביכולתם של פרטימ למשם את זכותם לחופש הביטוי. עמד על כך השופט ריבלין בראע"א 4447/07 מושג נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החבורה לשורות בזק בינלאומיים בע"מ, פ"ד סג(3) 664 (2010) (להלן: עניין מושג):

9 "האינטרנט חולל תמורהות ניכרות בהיבטים רבים של חיינו, ובכלל זה בתחום של
10 איסוף מידע, היכשפות לו, תקשורת בין בני אדם והtabotot חופשית. כך, למשל, ניתן
11 בהחלט לומר כי חופש הביטוי של עידן האינטרנט אינו בחופש הביטוי של העידן
12 הקדם-אינטרנטי (...). חופש הביטוי הפך לזכות מוחשית הרבה יותר. אם בעבר היכולת
13 להعبر מסרים בתפוצה רחבה, וליטול חלק משמעותי בשיח הציבורי, הייתה שמורה
14 בפועל למתי מעט, ובעיקר באמצעות התקשות עצמה או אלה שיועלו אליהם,
15 בא האינטרנט ופתח את שעריו לכל."

16. ובהמשך, בית המשפט התייחס לחשיבות המיוחדת להגנה על חופש הביטוי באינטרנט, "כיצר
17 העיר" החדשה:

19 "האינטרנט הוא "כיצר העיר" החדש שהוביל שותפים לה. המדיניות החדש – המרחב
20 הוירטואלי – מצוי בכל ופתח לכל. הכלים שהוא מציע, ובهم "חדרי השיח", הדואר
21 האלקטרוני, הגלישה על גלי הרשת העולמית ובתוך הרשותות החברתיות – מאפשרים
22 קבלת מידע ועבריתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעתות עצמאיות. זהו
23 אףו אמצעי דמוקרטי מובהק המקדים גם את עקרון השוויון ומצביע מחסום בפני
24 התרבותות שלטונית ובפועל גלובלית בחולש הביטוי".

26. האינטרנט מאפשר נגישות רחבה יותר להפצה של תכנים וביטויים ולחשיפה להם, אך בד בבד
27. גוברת גם האפשרות להפצתם של מסרים שליליים והיקף הפגיעה האפשרית בשם הטוב של אדם.
28. עמד על כך השופט עמית בראע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.2018) (להלן: עניין סרנה):

30 "רוצה לומר כי מתן חסינות לפרוסום בפייסבוק מפני איסור לשון הרע, משקפת גישה
31 רומנטית-משהו כלפי השוק הוירטואלי על ההמולאה השוררת בה, ויחותה
32 צבעיה. קבלת גישתו של בא כוח המבקש לגבייזות הפיסבוק משמעה התורה מוחלטת

בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעוורים ازרחיים

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 של הרسن, ובמקום שכיר השוק תוכף באלו פרחים של חוף הביטוי, עלול דווקא
2 הניחוח הכבד של מי השופcin שעלו על גודתיham להשתלט על השיח. איסור לשון הרע,
3 על מכלול החסיניות וההגנות שבו, תוך יישומו המשכל והתאמתו לעידן המודרני –
4 כולל ההתחשבות בטיב הפרisos וbeziorat הפרסום בבחינת "המודים הוא המסר" – יש
5 בו כדי לאזן בין מוכרי הפרחים בכיר השוק לבין אחרים, שמרוכלתם גסה ודורי הבלע
6 והcovב שליהם מבקשים למלא את החלל."

7

8 בעניין מор בית המשפט העליון קבע כי בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון הרע הקיימים, מוטיב
9 להחילם "בשינויים המחייבים" מאשר להניח קיומה של אكونה.
10 כך אכן נעשה בעניין סרנה בו בית המשפט העליון קבע כי הטענה של המבקש כי זירת הפיסבוק פטורה
11 מתחולת איסור לשון הרע, עד כדי חסינות לכל פרסומים ולכל פרסום, היא גורפת ומרחיקת לכת.
12 עוד נקבע כי חוק איסור לשון הרע חל על פרסומים בפייסבוק וכי איסור לשון הרע, על מכלול
13 החסינות וההגנות שבו, תוך יישומו המשכל והתאמתו לעידן המודרני – כולל ההתחשבות בטיב
14 הפרסום וbeziorat הפרסום בבחינת "המודים הוא המסר" – יש בו כדי לאזן בין מוכרי הפרחים בכיר
15 השוק לבין אחרים, שמרוכלתם גסה ודורי הבלע והcovב שליהם מבקשים למלא את החלל.
16 כך גם נקבע כי תוגבה לפוסט יכולה להיחשב כפרסום לשון הרע (ראו לעניין זה רע"א 17/2086/3 בוחדנה
17 נ' מוקוס (18.5.2017) (להלן: עניין בוחדנה; ת"ק (חד') 17-07-3777 הראל נ' גניס (14.1.2018)).
18 הדיון בפנינו מתמקד בחיבורו ושיתוף, כאשר בר כי זו רק ההתחלת ומציאות החיים והתפתחות
19 הטכנולוגיה יכול וייררו שאלות נוספות ומאתגרות בהמשך הדרך.
20 אולם, טרם שנמשיך בדיון, יש מקום לפרט בתמצית את אופן הפעולות בכיר העיר החדש בכלל,
21 וברשותות החברתיות בפרט.
22 עוד נזכיר, כבר עתה, כי ההכרעה דין אינה בשאלת אם פרסום באינטרנט, אשר יש בו משום לשון הרע,
23 אכן מהוווה לשון הרע הויאל וסוגיה זו הוכרעה כמפורט לעיל. יתר על כן, המיקוד במקרה דין עניינו
24 בפרסום המשני, דהיינו לא למי שייצר את ידיעת לשון הרע, אלא מי שמתיחס אליה או מרחיב את
25 معال החשובים לה.
26

קצת על פייסבוק ורשתות חברתיות:

27 31 פייסבוק היה רשות חברתית מקוונת הגדולה בעולם.
28 המשתמשים יוצרים פרופילים אישיים, אשר בדרך כלל כוללים תമונות אישיות, פירוט מקום
29 העבודה, השכלה ורשימת תחומי עניין אישיים.
30 רשת פייסבוק מאפשרת לכל משתמש בה להוסיף ולאשר "חבריהם" המשתמשים גם הם ברשות זו.
31 מעת אישור בבקשת החברות, יכולים המשתמשים לשתק עם חברות תМОנות, חברות, אירועים
32 וטקסט כתוב על ידי העלתה סטטוס (להלן: סטטוס או פост) אשר יופיע בעדכנים השוטפים של
33 חבריהם (Newsfeed) וגם על הקיר האישי (Wall), או על ידי שליחת הודעה אישית.
34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 32. משתמשי פייסבוק נחשפים לסטטוסים השונים של חברות ויכולם להסביר ולהביע את
2 דעתם בדרכים שונות.
3 האפשרויות העומדות בפנייהם הן : תגובה (Comment), חיבוב (Like) או שיתוף (Share).
4 מדובר בפעולות אשר קיימים יחס גומלין ביניהם, כך – ניתן להגיב על שיתוף, ניתן לבצע פעולה חיבוב
5 על תגובה ועל שיתוף וכן ניתן להגיב על תגובה.
6 יתרה מזאת, מידת הפופולריות לה זכה סטטוס יכול ותימדד במספר החיבובים לה הוא זכה, וכן
7 במספר השיתופים שנעשה לו, וכך שি�וצר חברות רבים יותר או שיתופים רבים יותר – הרי מכך
8 הדבר על "הצלהתו" בקרב המתבוננים ובמיוחד כתבו המקורי.
9 כמו כן, ככל שפותח זוכה לפופולריות רבה יותר, כך הסיכוי כי יותר משתמשים ייחספו אליו – גובר.
10
11 33. פעולה החיבוב היא דרך מהירה ונוחה להביע תמיכה או הזדהות עם הכתב בסטטוס.
12 אפשרות השיתוף מאפשרת למתרבון בסטטוס המדובר לשולח ולהפיצו את הסטטוס לאנשים נוספים
13 בראשת פייסבוק.
14 בפברואר 2016 נוספו עוד רגשות שאוותן ניתן להביע באמצעות "הכפתור", כמו כעס, אהבה וכו' (ראו
15 לעניין זה את הערך "פייסבוק" באתר ויקיפדיה בשפה העברית).
16 כאשר משתמש פייסבוק נוקט באחת מהפעולות האמורות – תגובה, חיבוב או שיתוף – פועלתו עשויה,
17 במקרים מסוימים, להשיב הלאה ולהשוך את התוכן אליו התייחסה הפעולה למשתמשים נוספים,
18 בהתאם לאלגוריתם של הרשות החברתית.
19
20 34. פעולות דומות לאלו שתוארו לעיל קיימות בשינויים מסוימים גם בראשות חברות אחרות.
21 כך, למשל, פעולה "Tweet" – בראש החברתית טוויטר מקבילה לשיתוף בפייסבוק, וסימון "lb"
22 בראשת זו, הינה פעולה המקבילה לפעולה החיבוב.
23
24 35. ודוק, אין אנו נדרשים לפעולת התגובה, אשר הינה ככל "כתיבה" מעבר לפרסום ואשר נקבע
25 שהינה בגדיר פרסום (ראו ע"א בועני בוחדנה), וכך גם נקבע כי העברת דואר אלקטרוני אף בה יש משום
26 פרסום (ראו ע"א (נץ) 1184/06 פלאות נ' גורדין (27.2.2008)).
27
28 **פרשנס משני בבית-משפט העברי:**
29 36. סוגיות העברת לשון הרע על ידי אדם שאינו יוצר הפרסום המקורי נדונה עוד בתלמוד הבבלי,
30 מסכת עריכין, דף טו, עמוד א' :
31
32 "אמר רב בר רב הונא: כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא, לית בה משום לישנא
33 בישא; מי טמא? חברך חברא אית ליה, וחברא דחברך חברא אית ליה" (המשמעות

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 כ"כ דבר שנאמר בפני שלושה, שוב לא יהיה בחזרה עליו משום לשון הרע, והואיל אמרה
2 בפני שלושה יש להניח כי תפורסם).
- 3
- 4 אמירה זו של רבה בר הונא בתלמוד פורשה במצטצום. הרמב"ם, בהלכות דעת, פרק ז', הלכה ה',
5 קובע כי העברה של לשון הרע שכבר נאמרה בפני שלושה בני אדם, תהשׁב לשון הרע, כאשר מעביר
6 דבר לשון הרע התבונן שדבר לשון הרע يتגלח ויפורסם יותר ממה שכבר פורסם :
- 7
- 8 "ואם נאמרו דברים אלו בפני שלשה כבר נשמע הדבר ונודע, ואם סיפר הדבר אחד מן
9 השלשה פעמיחרת אין בו משום לשון הרע, והוא שלא יתכוין להעביר הקול ולגלותו
10 יוטר".
- 11
- 12 ג. רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, נקט בפרשנות מצמצת, בספרו "חפץ חיים", הלכות לשון
13 הרע כלל ב', סעיפים ב-ד', תוך צמצום נוסף להיתר לשון הרע שכבר נאמר בפני שלושה :
- 14
- 15 "ומה שנמצא היתר בדברי חז"ל לומר בפני שלושה, היינו בדבר שאיןנו גנאי גמור
16 והdíבּוֹר שלו יש לו שני פנים. עניין זה ידוע שתלוifi הדיבּוֹר שאומר אותו המספר
17 בעת סייפורו, בזה התירוחו חז"ל לומר בפני שלשה (...) ודווקא בספר בדור אקראי, אבל
18 לא שייעבּר הקול ויתכוין לגלותו יותר. אפילו אם לא יספר בשם מי שסייעּ לו, רק יספר
19 בסטם שכך וכך נשמע על פלוני, אף על פי כן איןנו נמלט מאייסור לשון הרע".
- 20
- 21 הנה כי כן, בהתאם למשפט העברי, אכן בהתייחס למפרסים משני לכאורה קיימות קולא אלום
22 ותוך מגבלות. יתר על כן יש ישנה משמעות רבה ל-"כוונה" בעצם הפרט המשני האם הוא נועד להרבות
23 את הנחשיים לו אום לאו. כך גם יש משקל לתוכנו של המידע וההיתר.
- 24 בהתאם למשפט העברי מעת ש-"הקול" יצא, שוב אין באימרה נוספת כפגעה ולשון הרע. אלום, אם
25 החזירה נועדה להרבות את החשופות למידע ותוך כוונה להרחבת מעגל הנחשיים, אזី הדין שונה.
- 26
- 27 **משפט משווה:**
- 28 ג. גם במשפט המשווה נקבע בפסק דין רבים כי ניתן לחייב אדם בלשון הרע גם אם לא היה זה
29 שערץ את הפרט המקורי, ובהתיחס לשאלות שבפניו.
- 30 כך, נקבע בפסק דין של בית המשפט העליון בדרכם אפריקה כי ניתן לחייב אדם בלשון הרע גם אם לא
31 היה עורך הפרט המקורי, כאשר אחד הנتابעים חייב אך בගל שידע על הפרט בפייסבוק ולא מנע
32 את צירוף שמו כאחד המפרטים (Isparta v. Richter and Another (22452/12 [2013] ZAGPPHC (4 September 2013)
33 (243; 2013 (6) SA 529 (GNP) :).
- 34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 **"The Second defendant is not the author of the postings. However, he**
 2 **knew about them and allowed his name to be coupled with that of the first**
 3 **defendant. He is liable as the first defendant".**

4 . כמו כן, נקבע בפסק דין של בית המשפט של עוררים במדינת קליפורניה כי בארצות הברית
 5 קיים כלל "הפרסום היחיד", לפיו כל פרסום לשון הרע יוצר עילת תביעה אחת, הנולדה כאשר החומר
 6 הפוגעני מונגש לראשונה לאחרים.
 7 חריג לכלל זה, נקבע בפסק דין זה, כי כל פרסום חדש באינטראט, כאשר יש כוונה כי הגיע לקהל
 8 חדש – וכן מגיע לקהל חדש, מהווע עילה חדשה להוצאה דיבה (בדומה לאשר הובא לעיל במשפט
 9 העברית) (Schneider v. United Airlines, Inc., 208 Cal. App. 3d 71, 75 (1989)).
 10

11 **"The general rule is that every repetition of a defamation is a separate**
 12 **publication and gives rise to a new cause of action."**

13 . בפסק דין של בית המשפט של עוררים במדינת טנסי אושררה הקביעה כי המבחן לילדיותה
 14 של עילה חדשה להוצאה דיבה, הינו הגעת פרסום לקהל יעד חדש (Swafford v. Memphis (Individual Practice Ass'n, Not Reported in S.W.2d (1998)

15 **"We find that the "single publication rule" is not applicable under the**
 16 **facts of this case, and that each dissemination of the allegedly defamatory**
 17 **report gives rise to a separate cause of action."**

18 . בפסק דין קניי של בית המשפט העליון של בריטיש קולומבייה נקבע כי פרסום שני, נוסף
 19 לפרסום המקורי, המבוצע באמצעות לחיצה על כפתור השיתוף בפייסבוק או באמצעות נוספיםים, לרבות
 20 בדואר אלקטרוני, מקיים עילה לחיוב בלשון הרע (Pritchard v. Van Nes (2016 BCSC 686).

21 **"Further distribution may take place through the "Share" function (...)**
 22 **All of this republication through Facebook was the natural and probable**
 23 **result of the defendant having posted her defamatory remarks. Ms. Van**
 24 **Nes is liable for all of the republication through Facebook."**

25 . בפסק דין שווייצרי של בית המשפט המחויז לתקשות בציגך נקבע כי לחיצה על כפתורי
 26 חיבוב ושיתוף בפייסבוק סייעו להמשך הפצת פרסום לשון הרע, בכך שהם הונגו בדרך זו למספר רב
 27 של אנשים.

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 כמו כן, נפסק כי על אף שהפוסטים להם ביצעו הנאים סימוני חיבוב ושיתוף, לא נכתבו על ידי הנאים
2 באופן אישי, והכותב המקורי הינו צד שלילי לתביעה, בעצם הקשה על מקשי החיבוב והshitוף
3 הנאים הביע באופן ברור את תמיכתו בתכנים המשמאזים, ובכך למעשה הפק אותם להיות פרטומים
4 שלו.

5 כך גם נקבע כי פעולתו הניל של הנאים, עלות כדי פרסום לשון הרע, ברף הוכחה של הליך פלילי
6 ((29.5.2017 U / GG160246-L). Staatsanwaltschaft Zurich-Limmatt v. B.,
7 יחד עם זאת, בהתאם לאשר נמסר על ידי המעררת בחתבסט על מידע שנמסר על ידי דוברות בתיה
8 המשפט בשוויץ, על פסק הדין האמור הוגש ערעור, אשר טרם הוכרע.
9

10 מנגד, בפסק דין של בית המשפט של עירורים במדינת פונטילבניה נקבע כי פרסום על ידי אדם
11 שאינו היוצר המקורי יכול לחייב את המפרסם בלשון הרע, רק במקרה והפרסום החדש מהו
12 "מהדורה חדשה" של חומר ההשראה, אבל ביצוע פעולה חיבוב על פוסט אינה עונה על ההגדלה
13 האמורה ועל כן אין לראות בה כפרסום שיש בו משום עילה לתביעה בגין לשון הרע ((18.11.2015) : Slozer v. Slattery, Holzhafer, J-A15028-15
14
15

16 **"Apellee Holzhafer's posting a link to the allegedly defamatory website
17 with a 'like' designation on her Facebook page, is not a republication of
18 the content of the website sufficient to support a separate cause of action
19 for defamation against her."**
20

21 כך, נקבע גם בפסק דין פיליפיני של בית המשפט העליון כי המחבר המקורי של הפוסט הוא
22 מעולם, אך כל משתמש שלחץ על כפטור החיבוב נחשב למבייע דעה בלבד ובית המשפט אינו מייחס
23 לbijeo שלו משמעות משפטית העולה כדי לשון הרע (Jose Jesus M. Disini Jr. et al. vs. The : (Secretary of Justice et al., G.R. No. 203335 (February 11, 2014)
24
25

26 **"Indeed, cyberlibel is actually not a new crime since Article 353, in
27 relation to Article 355 of the penal code, already punishes it. In effect,
28 Section 4(c)(4) above merely affirms that online defamation constitutes
29 "similar means" for committing libel.**

30 **But the court's acquiescence goes only insofar as the cybercrime law
31 penalizes the author of the libelous statement or article. Cyberlibel brings
32 with it certain intricacies, unheard of when the penal code provisions on
33 libel were enacted. The culture associated with Internet media is distinct
34 from that of print. (...)**

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 **Section 5 with respect to Section 4(c)(4) is unconstitutional. Its vagueness**
 2 **raises apprehension on the part of Internet users because of its obvious**
 3 **chilling effect on the freedom of expression, especially since the crime of**
 4 **aiding or abetting ensnares all the actors in the cyberspace front in a fuzzy**
 5 **way. What is more, as the petitioners point out, formal crimes such as**
 6 **libel are not punishable unless consummated. In the absence of legislation**
 7 **tracing the interaction of netizens and their level of responsibility such as**
 8 **in other countries, Section 5, in relation to Section 4(c)(4) on Libel, Section**
 9 **4(c)(3) on Unsolicited Commercial Communications, and Section 4(c)(2)**
 10 **on Child Pornography, cannot stand scrutiny.”**

11
 12 כמו כן, נקבע בפסק דין של בית המשפט של מחוז מינסוטה כי חיבוב לא יכול להיחשב כלשון
 13 הרע. נקבע כי חיבוב הינו "חוות דעת תמציתית" ללא ספק לא מדוייקת ולא ניתנת לאימומות.
 14 כמו כן, נקבע כי בזדאות אין כוונה לעורב לנכונות המידע בעת הלחיצה על כפתור החיבוב (East
 15 Coast Test Prep LLC et al v. Allnurses.com, Inc., et al, 15-3705 (JRT/SER) (29.1.2018)
 16 (להלן : פס"ד מינסוטה)) :

17
 18 "Everyday use strongly suggests that word "Like" is a quintessential
 19 statement of opinion. It is unquestionably imprecise and unverifiable. See
 20 Janklow, 788 F.2d at 1303. The dictionary confirms this view: "Like" may
 21 mean "to be suitable or agreeable to," "to feel attraction toward or take
 22 pleasure in," or perhaps "to wish to have." Merriam-Webster's
 23 Collegiate Dictionary 673 (10th ed. 2001). It does not mean "vouching for
 24 the truthfulness of." See id. With regard to literary context, the Janklow
 25 court described Newsweek magazine as "a forum where spirited writing"
 26 – and therefore opinion – "is expected." 788 F.2d at 1305. So too Allnurses.
 27 Indeed, it is fair to say that most readers would expect an internet forum
 28 to be even more spirited than Newsweek magazine. An examination of the
 29 Thread as a whole reveals that user "Likes" are ubiquitous throughout,
 30 confirming the Court's conclusion that to "Like" something online is not
 31 to vouch for its veracity, and certainly not in whole."

32
 33
 34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

הדין הישראלי - כלל:

- 1 47. בהתאם לסעיף 7 לחוק, נדרש שני יסודות מצטברים לצורך הוכחת עוללה אזרחית של לשון
2 3 הרע – יסוד ה-”פרסום” ויסוד ”לשון הרע”.
3
4 5 בעניינו, בית המשפט קמא קבע כי תוכן הפרטום המקורי מהו לשון הרע, ולא בכדי נדרש לכך
5 6 הצדדים, אם בכלל, בשפה רפה. מכל מקום, אין מקום להתערב בקביעה זאת של בית המשפט קמא.
6 7 משכך, השאלה העומדת להכרעה היא האם חיבור או שיוף מהווים ”פרסום”.
7
8 48. ההגדרה למונח ”פרסום” מזכיה בסעיף 2(א) לחוק הקובל דרכי הבהה שונות: ”**בין בעלפה**
9 9**ובין בכתב או בדפוס, לרבות צייר, דמות, תנועה, צליל ומצעני אחר.**”
10 10 להשלמת התמונה ואך מעבר לכך, כפי שנדרש לכך בהמשך הדברים, יש להפנות לסעיף 2(ב)(1) הקובל
11 11 כי רואים כפרסום, מבליל כמעט מדרכי פרסום אחרים ”**אם הייתה מיעדת לאדם זלת הנגעה והגעה**
12 12 **לאותו אדם או לאדם אחר זلت הנגעה**” וכן בהמשך הדברים בסעיף 2(ב)(2) לחוק אשר קובל כי אם
13 13 דרך הבהה הייתה בכתב והכתב **עשוי היה**, לפי הנسبות להגעה לאדם זלת הנגעה, וזאת גם בדרך
14 14 זו כפרסום לשון הרע.
15 15 אין צורך להוכיח את ה-”**יסוד הנפשי**” של המפרסם, אלא די להוכיח שהנתבע פרסם לשון הרע
16 16 הפוגעת בתובע, על כך כתוב שנחר בספריו דיני לשון הרע, בעמוד 143 (1997):
17
18 ”**עליקוון חשוב בתביעות אזרחיות בגין לשון הרע הוא, שאין כל צורך להוכיח יסוד נפשי**
19 כleshho וועל התובע להוכיח רק את היסוד העובדתי, היינו: **שהנתבע פרסם לשון הרע**
20 **הפוגעת בתובע או שהוא נושא באחריות לפרסום זהה.** זאת ועוד: **לצורך הוכחת העוללה**
21 **איין רלבנטיות למניעי המפרסם או לכוונותיו.** על רקע כללים אלה מquot;תגלת העוללה של
22 **פרסום לשון הרע בעוללה של אחירות חמורה.”**
23
24 26. האמור מתייחס למניעים, לכוונה וכד' בביצוע הפרסום, אך נדרש יסוד עובדתי של עצם פעולה
25 הפרסום.
26
27 49. יחד עם זאת, קיימת מחלוקת בין מלומדים האם נדרש פועלה אקטיבית לשם ”פרסום”
28 לשון הרע או שמא ניתן לבצע עוללה לשון הרע גם על דרך מחדל:
29
30 ”**בחוק המצו依 אין התייחסות מפורשת לשאלת האם נדרש שהפרסום יעשה במעשה**
31 **אקטיבי, או שדי במחдел. בין מלומדים נחלקו הדעות לגבי המצב במשפט המצו依. מחד,**
32 **סנג'רו וธนาר תומכים בדעה שכיוום החוק דורש פועלה אקטיבית לשם התגבשות**
33 **העברית (וממילא גם העוללה) של פרסום לשון הרע. מנגד, פרל טוון כי גם מחදל עשוי**
34 **להקים את העבריה (וממילא גם את העוללה) במקום שבו הייתה חובה למנוע את**

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 הפרסום" (חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר ובועז שנור, לשון הרע – הדין המצווי והרצוי,
2 בעמ' 210-211).

3 כמו כן, יש להביא בחשבון כי גם פועלות החיבור אך הגדי לו את כמות המשתמשים
4 אליהם הגיעו לשון הרע. יחד עם זאת, אין הדבר מוביל למסקנה בהכרח כי משכך כלל לא בוצעה
5 עוללה:

6 "החוק המצווי ביום בישראל אינו מב他自己 בין דרכי פרסומים שונים, והוא קבוע כי פרסומם
7 לשון הרע יכול להיעשות בכל דרך שהיא... יתכן אמנים שהיו הבדלים בין אמצעי
8 פרסומים שונים מבחינה במות האנשים שאליהם הגיעו לשון הרע, או מבחינת השפעת
9 הפרסום על כבודו של הנפגע, אך הבדלים אלה צריכים להשפיע רק במשמעותם
10 הסעודים ולא במשמעות עצם קביעת העולה" (שם, בעמודים 213-214).

11 50. על אחוריות של מפיצים שונים לאור עולות לשון הרע כתבה גם מיכל לביא בספרה **אחריות
12 מתוכו תוכן לעולות ביטוי: הקשר חברתי, משפט וטכнологיה**, בעמוד 377 (2018) :

13 "הדין התייחס במפורש להפצה משנית ולא פטר מתחייבויות חזרה על פרסומים משמיים.
14 לפי הדין המצווי, חזרה על לשון הרע אינה מוציאה את הביטוי מגדרי איסור לשון הרע,
15 וכשלעצמה אף אינה מהווה הגנה. אולם חזרה על מה שכבר נאמר יכולה להיות שיקול
16 להפחחת סכום הפיצוי כאשר המפיץ המשני פרסם את הדברים במלואם והוא נקבע
17 בשם המקור שעליו הסתמכה.

18 גם מעבר לים הדין התייחס לחזרה על לשון הרע כעלולה עצמאית ולא העניק פטור
19 לפרט שחזר על מה שנאמר. המשפט המקובל למשל השווה את אחוריות החזר על לשון
20 הרע לאחריות הדבר המקורי ולא פטר את המפיץ המשני מתחייבויות אך משום שהוא
21 העביר את ההצהרה להלאה. בדרך זו החל גם הדין בקנדה והристיטימנט האמריקני.
22 הרצינול ככל זה הוא שוחרה על לשון הרע עלולה לפגוע באוטה מידה שתפוגה ההודעה
23 המקורית. כמו כן בהיעדר אחריות למפיץ המשני, פרטיהם וכל תקשורת לא יסתכנו
24 בפעולות למפיצים ראשונים של תכנים שונים בחלוקת העולמים להוביל לתביעה
25 לשון הרע אלא יבכוו להמתין ולהזoor על אחרים אשר יפרסמו תכנים אלו. התוצאה
26 תהיה אפקט מצנן, דהיינו בהפצת תכנים והכבדה על זרימות מידע. מנגד, מערכת
27 כללים שטטילה אחריות גם על המפיץ המשני מגבירה את התמראץ להיות מפוץ ראשון
28 (המפזרים) ומקדמת זרימת מידע."

33

34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 כך גם התייחסה בספרה להפצה משנית של ביטויים עולתיים למרחב המקוון :

2 "בעידן הדיגיטלי הפצה משנית היא חזון נפרץ. טכנולוגיות חדשות מאפשרות הפצת
3 דברים שנכתבו בידי אחרים בקלות, בהירות ובייעילות. כך אפשר להפיץ תכנים
4 במהירות הלאה בדואר אלקטרוני או לשთף מידע ותגובה מעין-נות בקרב חברים
5 ברשתות החברתיות, בלחיצת כפתור. בנוסף אפשר ליבא תכנים באמצעות RSS או
6 פשוט להפנות אליהם באמצעות קישור.

7 **בשל מאפייני הפצת המשנית למרחב המקוון, השונים ממאפייניה שמצוין זה,**
8 **נדרשת חשיבה מיוחדת על פרשנות הדיון הנוכחי ועל הדיון הרצוי (...)** **machd, במרחב**
9 **המקוון פועלה של הפצת משנית נעשית בעניין שבסירה ובקלות. הטלת אחירות על**
10 **משמעות שנייה של ביטוי שכבר פורסם במידות האינטראקטיבי ורק שיתפו בו אחרים.**
11 **תוביל לאפקט מצנן על גורמים שאינם אחראים ישירות לייצורו ורק שיתפו בו אחרים.**
12 **תרב האחריות עלולה להרטיע מתחומים מידע מושך שיכיל עולות ביטוי.**
13 **היא תפגע באפשרויות לשכנוע ולתקוף דעתות ותקשה על קיום דיאלוג ושיח דמוקרטי.**
14 **אחריות אף תפגע בפתרונות האינטרנטCMDIOM חופשי.**

15 **מאידך דינמיות רשות האינטרנט מאפשרות לביטוי לחצות את גבולות הפלטפורמה**
16 **המקורית שבמסגרתה הובע, להוציא את הביטוי מהקשרו ולהגביר את תוחלת נזקייו.**
17 **דברים אלו מקבלים משנה תוקף כאשר הפצת המשנית נעשית בידי מתחומים מקוונים**
18 **שהשפעתם רבה מכוחו של הדבר האינדיידואלי הממושע. בנוסף, פטור מאחריות**
19 **הפצת משנית עשוי לאפשר הפקת ביטוי עולתי אמין שתיחס לו חשיבות רבה תוך**
20 **עקיפות אחריות לביטוי מסווג זה**" (ההדגשות אין במקור).

21 51. כאמור, בית המשפט קמאabis סיס את פסיקתו על הקביעה כי חייבו או שיתוור בראת
22 הפייסבוק אכן מקיים את יסוד ההגעה של הפרisos כהגדרתו בסעיף 2(ב)(2) לחוק, אך אינם יכולים
23 כדי "פרסום" לשון הרע כמשמעותו בחוק, באשר לא מתקיים בלחיצה על כפתורי החיבור והshituto
24 ברשות הפיסבוק יסוד "הבעת לשון הרע". יחד עם זאת, נטען כי בלשון סעיף 2 לחוק אין כל צורך ליסוד
25 ההבעה, ויתרתו מאות-לשון סעיף 3 לחוק אינו מותאים לדרך פרשנות שכזו.
26 27. ודוק, סעיף 2 לחוק על סעיפי המשנה נוקט בהגדרות "מרבות" ובהתאם סעיף 3 אף הוא נוקט בדרך
27 של הרחבה בכל הקשור לדרכי הבעה ועל כן לכורה אין מקום לקבל את פרשנות בית משפט קמא
28 לפי דוקא בסעיף 3 יש מושום צמצום הגדרות הפרסום שבסעיף 2 לחוק.
29 30. ברי כי החוק, בנוסחו היום, לא נותן פתרון ברור לשאלות המשפטיות שהוועלו במסגרת התקיק דן, אך
31 אל לו לבית המשפט להכניס מושגים לחוק שאינם קיימים, אלא עליו לפרש את החוק בהתאם
32 למושגים אשר קיימים בו וعليו לממצא פרשנות שלשון החוק אפשררת.
33
34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 52. כידוע, פרשנות של דבר חקיקה נעשית קודם כל בתחום המוסגרת לשון החוק. הלשון – כך
2 נפסק – היא לעולם המוסגרת שבתוכה פועל הפרשן, וואותה הוא אכן רשאי לפרש (ראו לעניין זה
3 למשל: בג"ץ 4562/92 **זנדרגן נ' רשות השידור**, פ"ד (2) 793 (1996)).
4 במוסגרת זו תנאי מוקדם לפרשנות דבר חקיקה הוא כי "מבחן בלשונית תוכל לשאת את
5 הפרשנות המוצעת" (ראו לעניין זה רע"א 3527/96 **אקסלברד נ' מנהל מס רכוש - אזור חרדה**, פ"ד
6 נב(5) 385 (1998)).
7 השאלה הראשונה שיש לבחון אותה היא האם לשון החוק יכולה "לשאת" כל אחת מהפרשניות
8 המוצעות על ידי הצדדים – "קביעת המשמעות הלשונית של החוק פירושה גם קביעת היקף
9 המשמעות שלשון החוק סובלט" (ראו לעניין זה רע"א 187/05 **נסיר נ. עיריית נצרת עילית**, פ"ד סד
10 (1) 215 (2010)).
11 מבין הפרשניות האפשרות שלשון החוק יכולה לשאת אותן, על הפרשן לבחור את זו שעולה בקנה
12 אחד עם תכלית החוק. לכן, נפסק כי "לעולם יש לבחור בלשון החוק, אך לעולם אין לסיים בה. מבין
13 האפשרויות הלשוניות שלשון פותחת, יש לבחור באחת וחידה כאפשרות 'נכונה'. בחירה זו נעשית
14 על פי מטרת ההוראה ועל פי תכלייתה" (ראו לעניין זה ע"א 165/82 **קיובץ חצור נ' פקיד שומה רחובות**,
15 פ"ד לט(2) 70 (1985)).
16
17 53. עוד יש להסיק כי גם בשיטות המשפט אשר נסקרו לעיל בהרחבה אין תשובה חד משמעית
18 לשוגיה האם חיבור או שיתוף מוחויים פרסום בעניין איסור לשון הרע, אך נראה כי קיימת מוגמה להכיר
19 בשיתוף פרסום המהווה לשון הרע ואילו דוקא החיבור איינו מספיק כדי להוות פרסום בפני עצמו.
20 בנושא שלפנינו – נושא המעסיק רבות מדינות העולם – יש במוגמה זו כדי ללמדנו ולהורותנו בדרך.
21 בנוסף נבחן אם לא ניתן להיעזר ב מבחני המשפט העברי לעניינו.
22
23 54. לא נכח כי שלילת הגנה מודם שהכפישו את שמו בראשות החברתיות גם היא אינה ראויה,
24 ואין ספק כי נטל הוא על המחוקק להטער ולומר את דבריו, ואולם לעניין פירושו של החוק זו הברירה
25 העומדת לפניו: להכיר על חיבור או שיתוף פרסומי לעניין החוק ולהביא בהכרזה זו, הלהקה
26 למעשה, להרחבת הביטויים אשר עלולים להיחשב כפרסומי לשון הרע והצפת בית המשפט בתביעות
27 לשון הרע בגין פרסומים בראשות הפיסבוק באופן תכוף או להכיר כי חיבור או שיתוף אינם באים
28 בגדרי החוק, תוך שלילת זכותם של נפגעים מביטויים אלה במרחב האינטראקטיבי לתבוע את פרסומי
29 המשנה ומונעת פיצויים מוהם.
30 כך גם יש לזכור בחשבון את קהלי היעד אשר עשויים להיות מושפעים מברירה זו, כגון ילדים
31 המשתמשים בראשות הפיסבוק אשר לא מבינים עד תום את פעולתם וכך גם אנשים מבוגרים יותר,
32 אשר לאו דוקא מודעים בכלל כי בלחיצת כפתור החיבור יש להביא לפרסום הפוסט המקורי בקרבת
33 חברותם.
34

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

55. כך, גם יש להתחשב בכך שהרחבת המושג "פרסום" גם לגבי חיבור ושיתוף עלולה להביא
1 לሪבי בתביעות השתקה, תביעות סלאפ"פ (SLAPP - Strategic Lawsuit Against Public), אשר כל תכליתן הוא איום בתביעה או הילך משפטני נגד מי שהשמי ביקורת או עומד
2 (Participation) על זכותו היגיטימית, כאשר המטרת מ幕后 היא איננה רק עמידה על זכות שנפגעה
3 לכואורה, כדוגמת שמו הטוב של התובע, אלא הפחדה והשתקה, והעברת מסר לנتابע הספציפי
4 ולאחרים: אל תעסוקו איתי. בתביעת סלאפ"פ טיפוסית, התובע הוא גורם גדול וחזק והנתבע קטן
5 וחולש. לא ניתן להתעלם כי אף במקרה דנן מדובר בתאגיד בינלאומי גדול מול שני יחידים אשר מתחלים
6 כנגדם הילכית פשיטת רגל. הליכים משפטיים מרתיעים את רוב האזרחים, בטח אזרחים אשר מצבם
7 הכלכלי קשה.
8 עצם האפשרות כי תוגש תביעה נגד מי שככל אשר עשה "לחץ" על כפטורו, ולא קשר לנסיבות ההליך
9 המשפטי על הנדרש בו, די יהיה בו לגרום להימנענות מ-"שיכחה" במוחhab.

56. בברירה זו, לעניין פירשו של החוק, علينا למצוא את הפתרון המטיב ביותר מבחינת שיקולי
13 המדיניות, לא אפשרות הטובה ביותר אלא כזו אשר מתיישבת עם אפשרות לפרשות ראייה של
14 החוק. אכן, הנושא קורא להסדר מטעם המחוקק, ולא בצד אף התבקשה עמדתו של היועץ המשפטי
15 לממשלה על ידי בית המשפט. וזה היא אמונה קרייאתנו למחוקק.

חיבור מול שיתוף:

57. בכל הנוגע לפועלות החיבור, הרי שתוצאות הפרסום הינה בבחינת תופעת לוואי של מערכת
19 הפיסובק, אשר ניתן לחלק את פעולה החיבור לשני חלקים.
20 החלק הראשון, סימון החיבור על הפרסום המקורי כך שהמספרם המקורי וכל חבריו של המפרסם
21 המקורי נשפכים לחיבור על הפרסום.
22 החלק השני, הוא החלק שבו עצם פעולה החיבור והפוסט המקורי מתפרסמים עבור חבריו של מבצע
23 פעולה החיבור בעדכנים השוטפים שלהם.
24 בעוד בהקשר לחלק הראשון, הרי ברור כי כל חבריו של המפרסם המקורי נשפכו כבר לפרסום המקורי
25 ועוד לאחר פעולה החיבור הם נשפכים גם לפעולה החיבור עצמה, אך אין מדובר בטח בקהל יעד
26 וכי עתה לאחר פעולה החיבור הם נשפכים גם לפעולה החיבור עצמה, אך אין מדובר בטח בקהל יעד
27 חדש. כמו כן, יש בפעולה החיבור מסר בעיקר למפרסם המקורי, אמרת "אהבתני" כלפיו, ולמעשה
28 שליחה חוזרת לשולח, ולא חשיפה נוספת.
29 אך בהקשר לחלק השני, פעולה זו עשויה, בחלק מן המקרים, ובהתאם לאלגוריתם של הרשות
30 החברתית ולמשתנים שונים בה, להביא לחשיפת התוכן למשתמשים נוספים.

58. יתרה מזאת, עצם העבודה שמנוחות בפני המשתמש שתי האפשרויות – פעולה חיבור או
32 פעולה שיתוף, ומהמשמש בחור דוקא בפעולה החיבור, יש בכך גילוי דעת כי כל כוונתו והבנתו היא
33

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- להודיע למחבר או למפרסם המקורי ולכל מי שצופה בפרסום המקורי כי אהב את הפוסט. אם היה מעוניין לשתף בפרסום את חניו שלו, היה בוחר דזוקא לחוץ על כפטור השיתוף.
- פעולת החיבור אינה מביאה באופן ודאי או ישיר להפצת התוכן, אלא עשויה להביא לכך בחלק מן המקרים – בהתאם לדרכי הפעולה של הרשות החברתית המסויימת – וזאת מבלתי שיש למשתמש בחכרה שליטה או ידיעה על כך. לכן לא ניתן לקבוע כי פעולה החיבור הינה פעולה אקטיבית אשר תביא בהכרח להגדלת מעגל הנשפים.
- כך גם מעצם "הבחירה" בין החלופות, לכארה עולה, כי נשוא החשיפה הנוסף לא הוא הגורם בפעולות החיבור.
- באשר לפעולות השיתוף, הלכה למעשה מדבר בהעברת דבריו של אחר לקהל נוסף אשר נעשית באופן אקטיבי, תוך לחיצה על לפחות שני מקשיים.
- חוורה על דברי אחר אינה מהוות הגנה בחוק, בהתייחס לשאלת קיומה של העולה או העבירה, להבדיל מכך שבמסגרת פסיקת הפיקויים ניתן יהיה להביא בחשבון כי מדובר ב-"חוורה על כל מה שכבר נאמר" בהתאם לסעיף 19(1) לחוק.
- בשונה מפעולות החיבור, במקרה של פעולות השיתוף, תכילת הפעולה היא להעביר תוכן ולחושף אותו להלאה לאנשים נוספים.
- כמו כן, פעולה השיתוף תמיד תוביל לכך שהתוכן יופיע בפרופיל האישית של המשתמש, וככל גם התוכן ייחשך למשתמשים נוספים מלבד המשתמש.
- יחד עם זאת, אמנס פעולות השיתוף מגלהת בתוכה פוטנציאלי חשיפה למשתמשים נוספים, אך מידת החשיפה הינה נגזרת של מספר גורמים ובין היתר, אף כאן האלגוריתם של הרשות החברתית.
- משתמשי הפיסובק מודעים היטב למהותה של פעולות השיתוף, ובניגוד לפעולות החיבור, הרי שככל הקשור לפעולות השיתוף אף כאן, עצם "הבחירה" יש בה להצביע על מטרתה.
- ניתן אף לבחון את פעולות החיבור והshitpost בזיקה לדואר האלקטרוני.
- בעוד פעולה החיבור, בראות עיניו של המשתמש, משולחת לשילוח דואר אלקטרוני עם המלל "אהבתני" לאחר לחיצה על אפשרות ה-"השב לכלום" (Reply All). לפי הבנתנו של המשתמש, הוא מעדכן את כל מי שכותב לדואר האלקטרוני מלכתחילה ואת השולח המקורי כי אהב את הדואר האלקטרוני המקורי.
- זאת, בניגוד לאפשרות ה-"ה עבר" (Forward), בה המשתמש מעביר את תוכן הדואר האלקטרוני שהוא קיבל לתפוצה רחבה יותר, לחבריו אשר לא מכוחבים לתקנות הדואר האלקטרוני המקורי.
- בכך, בחר המשתמש לחשוף את הפריט המקורי לפני קהל יעד חדש, ולא להציג על דברים שנאמרו מול קהל היעד המקורי.
- הדברים יפים אף ביתר שאת בכל הנוגע לפעולות האפשרות באפליקציית ה-WhatsApp. כאשר פעולה החיבור משולחה להודעה אזהרת בקבוצה המקורי, קבוצה אשר כבר ראתה את הפריט הראשון

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- ונחופה אליו, מול אפשרות "שיטוף" ההודעה המקורית בקבוצה נוספת, שם קהיל יעד נוסך אשר נחשף לביטוי לשון הרע בפעם הראשונה.
61. יתר על כן, למעשה בעצם, חסיפת הפוסט המקורי לחברי של המשתמש אשר ביצעו את פעולה החיבור בשרת הפיסבוק, נעשית על ידי הרשות החברתית ועל ידי האלגוריתם שלה, כתופעת לוואי של פעולה החיבור, ולא ניתן ליחס פוליה זו בהכרח למשתמש עצמו.
62. גם מבחינה לשונית, הרי ברור לכל משתמש כי כאשר לוחץ הוא על כפתור השיטוף, הוא משתחף את אשר נכתב בפוסט המקורי עם משתמשים נוספים.
- כל עוד המשתמש המשתחף לא מוסיף מלך אשר שולל את אשר נכתב בפוסט המקורי, סביר כי משתמש אחר אשר רואה את השיטוף יאמין כי המשתמש המשתחף מאמין בנכונות המידע המופיע, במקרים מסוימים אף ניתן להאמין כי המשתמש המשתחף עבר לאמתות התוכן.
- מנגד, מבחינה מילולית, ובהתאם לנition המילולי בפסק דין מינוטה, כאשר משתמש לוחץ על כפתור החיבור הוא לכל היותר מביע אהדה מסוימת, לא מדוייקת ולא ניתנת לאיומות, כלפי הפוסט המקורי. אדם סביר לא רואה את פעולה החיבור שעשו משתמש אחר וחושב כי אותו משתמש עבר לאמתות התוכן אשר נכתב בפוסט המקורי, אלא לכל היותר אהב את מה שראה.
63. הדברים יפים אף ביתר שאת בכל הנוגע לאפשרויות הנוספות אשר קיימות בפעלת החיבור, מלבד בירית המוחדר של סימן אגודל מרים – חיין צוחק, בוכה, מופתע, כועס או סימון בצורת לב. אם משתמשבחר באפשרות של כועס על פוסט שככל לשון הרע, לא ברור למשתמש הסביר שרואה את הפוסט האם המשתמש כועס על מחבר הפוסט עצמו או על האדם שבו נפגע. דברים אלה נכונים גם לשאר האפשרויות – לא ברור למשתמש הסביר האם משתמש שבחר להביע את הפעטו מופתע מאשר פורסם בפוסט המקורי או שמא מעצב הפרסום, האם משתמש שבחר באפשרות של חיין צוחק, צוחק על מושא הפוסט או צוחק כי ברור לו שתוכן הפרסום הינו הבלבלים, כמוון שאפשרויות הפרשנות רבות ומשתנות משתמש למשתמש. בלשון אחרת, אין לראות, בתוכן ואשר נזהה מפעלת החיבור, יצירה עצמאית של ה-"לוחץ", לרבות דעתו הברורה אודות אשר פורסם.
64. לכל האמור יש להוסיף כי פלטפורמת הפיסבוק היא קהילה בפני עצמה, בעלת נורמות התנהגות, תנאי שימוש וכליים, כאשר במקרים רבים פיסבוק משמשת כשותפ, תלין וחבר המושבעים בכל הנוגע להורדות פוסטיםים מה帐户 והגבלה משתמשים אשר מפרים את כליליה. כאשר משתמש רואה עצמו נגע מתוכן אשר נחשף אליו, באפשרותו לדוח על הפוסט, או על תמונה ספציפית, באמצעות חיצת כפתור.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 בנוסף לאפשרות לדוח למנהל פיסבוק, במידה והפוסט או השיתוף פורסמו בקבוצה, למשתמש
2 אפשרות לדוח למנהל הקבוצה, אשר נדרש לבחון את תוכן הפרסום ולהחליט אם למחוק את הפוסט
3 או השיתוף או להשאירם.
4 במקרה ופוסט דוח למנהל פיסבוק, הפוסט נבחן בהתאם לתנאי השימוש וכלי הקהילה של האתר
5 וישר במידה וקיימת הפרה.
6

7 65. כך, סעיף 9 לכללי הקהילה של פיסבוק (להלן: **כללי הקהילה**), אוסר על בריונות:

9 "בריונות מתקימות במקומות רבים ובאה לידי ביטוי בדרכים רבות, החל מאמירות
10 המשפילות את אופיו של אדם, פרסום תമונות בלתי הולומות וכלה באימונים על אדם
11 אחר. לא נסובל בריונות בפייסבוק מפני שאחנו רוצים שחברי הקהילה שלנו יחושו
12 כבוד וביטחון".
13 אחנו נסיר תוכן שמכוון לאנשים פרטיאים מtoo כוונה להשפיל ולביבש אותם. אנו
14 מכירים בכך שבריונות יכולה להיות פוגענית במיוחד כלפי קטינים, והמדיניות שלנו
15 מספקת הגנה מוגברת לקטינים מפני שהם רגילים ופיגועים יותר לבריונות מקוונת.
16 במקרים מסוימים, אנו מבקשים מהאדם המהווה יעד לבריונות שידוחו לנו על התוכן
17 לפני שאחנו מסירים אותו.
18 מדיניות הבריונות שלנו אינה חלה על אנשי ציבור מפני שאנו מעוניינים לאפשר שיחת
19 הכול לעיתים קרובות דיוון ביקורת על אנשים המתוארים בחדשות, או ששל המקצוע
20 שליהם או שיש להם קהל ציבורי גדול. עם זאת, דינונים על אנשי ציבור חייבים לעמוד
21 בכללי הקהילה שלנו, ואנו נסיר תוכן המפר מדיניות בתחוםים שונים, כמו דברי שטנה
22 או איום ממשיים על אנשי ציבור..."

23 כמו כן, סעיף 12 לכללי הקהילה, אוסר על דברי שטנה:

24 "אחנו אוסרים פרסום דברי שטנה בפייסבוק מפני שהדבר יוצר סביבה של הפחדה
25 ואין-הכללה ובמקרים מסוימים הדבר עלולקדם אלימות ממשית.
26 אחנו מגדירים דברי שטנה כהתקפה ישירה על אנשים על בסיס מה שאחנו מכנים
27 מאפיינים מוגנים – גזע, מוצא אתני, מוצא לאומי, שיווך דתי, נטייה מינית, Kashta,
28 מיון, מגדר, זהות מגדרית ומחלות הקשורות או נוכחות. אחנו גם מספקים הגנות מסוימות
29 למעמד הגירה. אחנו מגדירים תקיפה כדיור אלים או משפיל, הכרזות של נחיתות או
30 קריאות לאין-הכלל או לבידוד. אחנו מפurdים תקיפות לשלווש רמות חרומה, במתואר
31 להלן.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- לפעמים אנשים משתפים תוכן המכיל דברי שטנה של מישחו אחר כדי לעורר מודעות או כדי לידע אחרים. בדומה, חלק מהמרקם, געשה שימוש במלים או במונחים שבאופן אחר היו מפירים את הכללים שלנו, בדרך של התייחסות עצמית או של העצמה. במקורה כזה, אנחנו מאפשרים את התוכן, אך מצפים מאנשים להבהיר את כוונתם, כדי שנוכל להבין טוב יותר מדוע הם שיתפו אותו. באשר הכוונה אינה ברורה, אנחנו עלולים להסיק את התוכן.
- אנחנו מאפשרים הומר והבעת פרשנות חברתיות בנושאים אלה. בנוסף, אנחנו מאמינים שאנשים פועלים באחריות רבה יותר כשהם משתפים פרשנות כזו כאשר הם משתמשים בזהות האמיתית שלהם".
- זאת ועוד, סעיף 18 לכללי הקהילה שם דגש על המאבק למיגור "חדשות מזויפות" (Fake News) :
- " אנחנו מתייחסים בדרכים לאחריות לצמצום התפשטות החדשות המזויפות בפייסבוק. אנחנו גם מכירים בכך שזוהי סוגיה רגiosa ומאתגרת. אנחנו רוצים לעזור לאנשים להישאר מעודכנים מבל לזרום شيء ציבורי פרודוקטיבי. קיים קו דק בין חדשות מזויפות לבין סאטירה או דעה. לכן איננו מסיררים חדשות מזויפות מפייסבוק, אך במקומות זאת אנחנו מצמצמים באופן משמעותי את הפצתן, על ידי הצגתן במקומות נמוך יותר באוסף החדשות".
- כל פוסט או שיתוף אשר מדוחים למנהל פייסבוק נבחנים בהתאם לאותה המידה אשר נקבעו בכללי הקהילה, אשר הוגדרו על ידי הנהלת פייסבוק, כשם מתעדכנים מעת לעת. וdock, בעוד שאפשר לדוח על פוסט, שיתוף או תגובה, אין אפשרות בפייסבוק לדוח על חיבור. בכך, הbijeo מנהלי פייסבוק את דעתם כי אין בחיבור פרסום חדש לשון הרע ובהתאם אין לו כל קיום מעבר לפוסט המקורי עצמו.
- יש בכך קביעה פוזיטיבית, על ידי מנהלי הפלטפורמה, שהם האורחים והתומכים בכל הקשור לפייסבוק, כי קיים הבדל משמעותי בין שיתוף לבין חיבור, בכל הנוגע לפרסום התוכן המקורי והעברתו להלאה באמצעותים אחרים.
- יתרה מזאת, במידה ומפרסם החיבור מעוניין לבטל את פועלות החיבור אשר ביצע, יש ביכולתו לבטל את הסימון.
- יחד עם זאת, כדי ליעשות כן, על מבצע פעולה החיבור לאתר את הפרסום המקורי – פעולה שלעיתים אינה פשוטה, בעיקר אם הפוסט המקורי פורסם לפני זמן רב או כתוב הפוסט המקורי אינו חבר של מבצע פעולה החיבור.

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

לעומת זאת, במידה ומשתמש מעוניין להסיר את השיתוף שפרסם, הוא יכול למחוק את השיתוף ובכך
1 הפרסום שלו יעלם מהarter.
2 זאת, בנגד פרסום המקורי ולשיתופים אחרים שלו שיישארו עד להסרת הפרסום על ידי המפרסם
3 המקורי.
4 כמו כן, יש לציין כי מעת שימוש משפח פרסום אחר, פרסום זה מופיע בעמוד האישי שלו, וכן
5 המשמש יכול לאטר אותו בקלות ולבטל את שיתופו, ללא צורך באיתור הפוסט המקורי.
6

הישום הרاوي:

68. מכל האמור לעיל, עולה כי אכן יש מקום, מכל הטעמים שהובאו עד כה, להבחין בין פועלות
9 החיבור לבין פועלות השיתוף.
10 אם ביחס לאחרונה דומה כיilit מאן דפליג כי מדובר אקטיבית אשר בהכרח תגרום לחיפוי
11 יתר של הפוסט בו מדובר וכאשר עצם פועלות השיתוף נועדה לשם כך וכי על כן יש לראות בפעולה זו
12 כפרסום לכל דבר ועניין, שונים הדברים ביחס לפעולות החיבור.
13 בפעולה זו, וכמפורט לעיל, כל רצון הפועל, להודיע למפרסם הפוסט, ולאלה שכבר נחשפו לו, מה דעתו
14 אודות הפוסט. דהיינו, מדובר על "פרסום חזר", חזר למי שכבר פост או אף יצר אותו. ברור
15 שם נעצר בפעולה זו, אין לראות בכך כפרסום נוסף או אף כפרסום שני.
16

69. טרם בחינת הוראות החוק, בהתייחס לטוגיות החיבור והshitof, ובעיקר הראונה, דומה
18 שיש מקום לבחון את השכלות "ביבר העיר" החדשה, ואת הוראות המחוקק.
19 המחוקק לא נמצא להתייחס בפרק ב' "אחריות ותרופות" ל-"פרסום חזר", הגם שכאמר, נמצא
20 ביטוי לכך חוץ בקביעה כי פרסום חזר של פרסומים מותר, אף הוא מותר ולא כהגנה בלבד כמפורט בסעיף
21 13(1) לחוק והן בסעיף הקלות בפיזיים או בעונש בסעיף 19(1) לחוק.
22 מכאן, ניתן להסיק כי פרסום חזר, בכלל אף הוא כפרסום, אף אם המפרסם אינו יוצר או מחבר
23 הפרסום.
24

70. אך תנאי אותה "אחריות" כי אכן התקיים יסוד הפרסום וזאת בשני היבטים. האחד, האם
26 אכן בוצעה הפעולה של פרסום. והשני, אם אכן היה בה לחשוף את לשון הרע למי שלא היה חשוף
27 אליה טרם לכן.
28 ודוק, אין בחוק, ולא בצד, התייחסות ל"פרסום" חוזר למפרסם המקורי או למי שהmprsum המקורי
29 שלח את לשון הרע. ייתכן והדבר נבע מהתכונות קלושה כי הדבר יבוצע, אך יותר מכך, שימוש מי
30 שכבר נחשף כבר, אינו יכול להכלל בגדר "פרסום".
31 והנה, עם ההתקדמות הטכנולוגית אותה אפשרויות קלושה כמה וגם ניצבה.
32

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 71. לאור ההתפתחות הדрамטית, יש מקום לאמץ את אשר הובא לעיל, הן מהפסיקה והן
2 מהספרות, לפרשות הולמת לאוთה התפתחות.
3 לכך יש להוסיף ולהזכיר כי אם טרם העידן האינטראנטי גבולות הפריטים והיכולת להגעה אליהם הייתה
4 מוגבלת, לא כן המצב דהיום.
5 משכך, סבורני כי יש לתת פרשנות מצומצמת ל מבחני הפריטים החזר, בבואהו להידרשו לשוגיה דן.
6
- 7 72. מכאן, מעboro לבחינת הפרשנות הרואה של החוק בהתייחס לפעלת החיבור.
8 המערערת נסמכת על התיבה "... **וכל אמצעי אחר**" שבסעיף (א) לחוק, כתיעון לפיו "האמצעי" יכול
9 להיות גם פעולה החיבור.
10 ניתן להסביר לטענה זו, בכך שהסעיף (א) לחוק עניינה כיצד מבוצע פרסום, אך כפוף הוא
11 לכך שמדובר אכן בפעולה שיש בה משום פרסום. בלשון אחרת, ראשית יש לבחון אם בפעלת החיבור
12 יש משום פרסום ורק אם התשובה חיובית, יכול ונדרש להכללת פעולה זו בוגדר אמצעי פרסום.
13 על מנת לבחון את השאלה המהותית עליינו להידרשו, לבחינת הפרשנות הרואה, לסעיף (ב) לחוק.
14
- 15 73. המחוקק קובע בס"ק (ב)(נ) כי רואים כפרסום לשון הרע "**אם הייתה מיעדת לאדם זולת הנפגע והגעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע**". אם נבחן מהפן המילולי בלבד, הרי לכאותה
16 רק משלוח חוזר לנפגע עצמו לא ייחשב כפרסום בעוד שפרסום חוזר למי שכבר נחשף יכול ויכל בהגעה
17 לאדם אחר, זולת הנפגע. אולם, דומה, כפי שצוין לעיל, שאין זה סביר כי המחוקק חתכוון כי פרסום
18 למי שכבר נחשף, וכשהוא באוטו פרסום משום חשיפת יתר, יוכל בהוראה המרובה האמורה.
19 וכן, עליינו לשים דגש אודות התיבה "**אם הייתה מיעדת לאדם...**", דהיינו לא מדובר בפעלת פרסום
20 שבפועל הגעה הידיעה לאותו אדם או לאדם אחר, אלא, נדרשת "כוונה" שכן פרסום יועד לאדם
21 ספציפי, זולת הנפגע וכי לא די בעצם משלוח של לשון הרע והגעתו לאדם זה או אחר, זולת הנפגע.
22 דהיינו, שקיימים שני יסודות, האמורים להתקיים בוגדר הסעיף האמור.
23 אחד, **ייעוד מראש** לאדם ספציפי זולת הנפגע **ובפועל** שאכן הייעוד צלח, אף אם הגיע לאדם אחר.
24 ודוק, אין אני נדרש לצורך בכוונה להוציא לשון הרע או פגוע אלא בפרשנות העולה או יכולה לעלות
25 מהכתוב, במובן שוכח האמור ניתן לבחון ממנה כ-"**פיזות**" ועוד.
26 דומה האמור לאשר הבאנו לעיל מהמשפט העברי, ודוקא ביחס לפרסום חזר, יסוד הכוונה לעיד
27 חדש.
28
- 30 74. אם נשים האמור ביחס לפעלת החיבור, הרי לאור כל אשר הובא לעיל, דומה כי מעת שככל
31 פעולתי הבעת התייחסות לאשר כבר פורסם, ולא מעבר לכך, הרי אלמנט הייעוד לאדם אחר, אותה
32 כוונה נדרשת לפרסום חזר, לא מותקינית, ועל-כן אף קיומה של העולה.
33

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 75. עוד מבקשת המערurat להסתמך על ס"ק (2) שענינו "אם הייתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי
2 הנسبות להגעה לאדם זולת הנפגע".
3 סעיף זה עניינו בראש ובראשונה בפרסום בכתב, וכשאין הוא כולל הוראה כללית, אלא מדובר על אופן
4 ספציפי של פרסום, דהיינו בכתב. לא מדובר על קלטת, לדומה, ולא על אמצעי אחר. דומה כי
5 החוק, ולא בצד, בחר להורות כי כתוב לשון הרע לא יכול לטען כי לא צפה שהכתב יגיע לאחר
6 זולת הנפגע, אלא המבחן מעת שמדובר בכתב, אם הכתב "עשה" היה להגעה לאחר. בלשון אחרת,
7 הקביעה מתייחסת אך ורק במשמעות וכתוב זו את מבנה על הרקע ההיסטורי של מועד חקיקת החוק
8 וכאשר הפרסום הנפוץ אכן היה בכתב, על כל המשמע מכך.
9 לעומת זאת, "השדה" בו אנו עוסקים הינו שדה שונה של חלוטין וכשאנו עוסקים בכיכר העיר החדשה.
10 כאמור, בהתייחס לכיכר זו קיימים שיקולים שונים של חלוטין מה עבר ואשר פורטו לעיל, ועל כן
11 בפרשנות מצמצמת וראויה אין אנו סבורים כי יש לכלול את ההוראה שבס"ק זה לפעלת החיבור.
12
13 בנוסף, ניתן לראות בפועל החיבור כרצון להביע התיחסות, ונושא הפרסום הנוסף הינו بغداد
14 דבר שאינו מתוכו, בסוגיה במשפט העברי של ביצוע פעולה מותרת שיכול ותביא בעקבותיה פעולה
15 אסורה (מחלוקות כמפורט לעוגמא במסכת ביצה דף כב). ע"א, בין רבי יהודה לרבי שמעון החלוקים אם
16 פעולה שכזו מותרת או אסורה. כך גם אין לראות שהיבור יוביל בהכרח לאותה פעולה אסורה.
17 דהיינו, האפשרות שמא פעולה החיבור תגרום לחישוף יתר הינה פעולה לואי אפשרית אך לא
18 הכרחית, וכשלא די באפשרות שכזו על מנת לראות בה כפרוסם אליו התכוון החוק. ודוק, אין אנו
19 נדרשים לשאלת הכוונה לכשעצמה, שאינה بغداد אחד הרכיבים שבזק לשון הרע. אנו מדברים על
20 הפעולה כשלעצמה ובעת שקיים אפשרות לפוסט באופן של פרסום יתר מחד גיסא, ובאופן
21 של פרסום למפרטים ולידיעות מאידך גיסא, שעל כן יש מקום להבחין בפעולה בה ברתוי ולאחריות
22 אותה נטלי, או האחריות אותה יש להטיל.
23
24 הנה כי כן, ככל שעוסקים אנו בפועל החיבור, וכך גם בסוגיה שלא מצאה הסדר מקיף בחוק,
25 דהיינו בשאלת הפרסום החוזר, יש מקום לפרשנות מצמצמת על מנת להביא לידי ביטוי את המדיניות
26 הראויה, מעת שמי שוחש לפרסום מבקש להביע דעתו אודות הפרסום וזאת בלבד, ובמכוון שאין בוחר
27 להרחיב את חשיפת הפרסום.
28 משכך, נדרש לפרשנות הנתקנת בכתביהם כאשר ליסוד הכוונה, דהיינו כי רצונו וכוונתו של המבצע
29 את פעולה החיבור הינה להביע דעתו ומבליל להרחיב או לשנות הפרסום לכשעצמו, וכאמור ללא כוונה
30 להרחיב את החשופים ואת אלו שנחשפו לוותו פרסום.
31 ודוק, פרשנות זו מתייחסת למטריה אשר נכרנו לקבוע את תוכנה, וכשבשدة הרשות החברתית,
32 אכן מתעוררת בכל עוזה שאלת פרסום חוזר על היבטים השונים, בשונה משאלת הפרסום החוזר באשר
33 היכרנו טרם לכן. ברור כי מעת שאדם מבצע פרסום חוזר במידה אחרת, הרי עצם הפעולה מוכיחה כי

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

- 1 אכן פועל מנת לחשוף את לשון הרע לקהל יעד נוסף כי אלמלא כן לא היה עשה כן. יווער, שאכן זאת
2 גם מסקנתנו כמפורט, בכל הקשור לפועלות השיתוף.
3
4 78. כאמור, שונים הדברים בסוגיית השיתוף, אשר כל כולה נועדה לפרסום.
5 פעולת השיתוף דומה במוחותה להפצת הפרisosם לאחרים תוך כוונה כי אחרים יחשפו לו ותוך בחירה
6 מודעת שלא לנוקוט בפועלות החיבור אלא בפועלות השיתוף, ועל כן יש לראות בפועלות השיתוף כפעולה
7 אקטיבית אשר כוונה בצדה, וכי על כן ביחס לפועלות השיתוף, אכן יש לראותה כפרסום לשון הרע.
8 עם זאת, כאמור לעיל, סעיף 19(1) לחוק מספק הקללה במקרה של שיתוף פוסט ברשות הפיסבוק, שכן
9 מדובר ב-"חזרה על מה שכבר נאמר".
10 התנאי השני בסעיף 19(1) לחוק קובע כי על המפרסם לנקוב את המקור שעליו הסתמך. כאשר מדובר
11 בshitot וכך גם בחיבור אם היינו נזרכים לכך), הרי שהאופי ה-'"מצטט" של הפעולה הינו מובנה
12 ומהווה חלק אינהרנטי מפעולות השיתוף אשר מביא את הדברים בשם אמורים.
13
14 79. בנוסף לסעיף 19 לחוק, סבורני כי יש להרחיב את ההסדרים הנוגעים לפرسומים מותרים,
15 להגנות ולהקלות העומדות למפרסם מכוח החוק, ואת האופן שבו יש לפרש וליחס הסדרים אלה
16 בעולם הרשותות החברתיות.
17 זאת, על מנת שלא ליצור אפקט מצנן על חופש הביטוי בראשותם אלן, בעיקר לאור הפיקוח הפנימי
18 הקיים בראשות אלה, אשר מסננות בעצמן תכנים פוגעניים ושליליים לאחר קבלת דיווחים
19 משמעותיים.
20 לדוגמה, דרישת המשמש לקיים בדינה מקיפה לגבי כל תוכן אותו בוחר לשთף, כתנאי להחלטת
21 ההגנה, היא דרישת העולה לכרטס בתוצאות הפעולה של הרשותות החברתיות ולפיכך בהגשمتו של
22 חופש הביטוי.
23
24 80. לכן, במקרים בהם מדובר בשיתוף תוכן עובדי, בעיקר אם מדובר בתוכן הנזווה להיות אמת
25 בעיני הקורא הבוחר לשתפות, יש לשקל לראות את המשותף כמי שמצו בדרגת אחריות פחותה יותר
26 מכותב התוכן המקורי באשר ליכולתו לעמוד מאחוריו אמיתות התוכן.
27 במקרים אלה, בבחינת הגנת אמת הפרסום לאור סעיף 14 לחוק, יש להתמקד בשאלת קיומו של עניין
28 ציבורי בתוכן, במקרים בהם הפרסום המקורי נזהה להציג דברי אמת ולא קיימת אפשרות סבירה
29 לודוא כי העבודות המשותפות אינן אמיתיות.
30
31 81. באשר לשיתוף תוכן המהווה עמדה, עשויה לעמוד בזכותו המשותף הגנת תוכן הלב המפורשת
32 בסעיף 15(4) לחוק: "הפרסום יהיה הבעת דעתה על התנהוגות הנגע בתפקיד שיפוטי, رسمي או ציבורי,
33 בשירות ציבורי או בקשר לעניין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשייו או דעותיו של הנגע במידה שהם
34 נתלו באותה התנהוגות".

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשות בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 כמו כן, במידה והמשתף הוסיף מלול השולל ומוגנה את הפרוסום, או מטיל בו ספק, ייתכן שתעמדו לו
2 ההגנה המצויה בסעיף 15(10) לחוק: "הפרוסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע
3 שפורסמה קודם לכן".
4 לבסוף, לאור החשיבות של הרשותות החברתיות בקיום חופש הביטוי, יש מקום לשיקול שימוש בהגנת
5 "חובה חוקית, מוסרית, או חברתית", הקבועה בסעיף 15(2) לחוק: "היחסים שבינו לבין האדם
6 שאליו הופנה הפרוסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרוסום".
7
8.2. יחד עם זאת, לאור ההסתמכת הדיוונית אליה הגיעו הצדדים, אין אלו נדרשים בתיק דן לבחון
9 את הפטורים, החקלאות וההגנות העומדות למפרנס מכוח החוק.
10

סיכום של דברים:

12.3. נדרשו לשאלת שטרם הוכרעה בפסקה וענינה לשון הרע באמצעות פעולה חיבור או פעולה
13. שיתוף וכאשר עסקיים במפרנס משני.
14. אין חולק כי המחוקק ראה גם בפרסום שני של לשון הרע כעליה, הגם שהוא נמצא לראות בפרסום
15. שכזה כמצדיק לעיטים פיזוי יותר וכך גם בהתייחס להיבטים הפליליים בשינויים המחויבים.
16. לשיטת בית המשפט קמא, פרסום באמצעות פעולה חיבור או שיתוף, אין בהם כפרוסום לשון הרע.
17. משכך, נדחתה התביעה בבית המשפט קמא.
18. מנגד, המיעערת רואה בכך בפעולה שיתוף כפרסום לכל דבר ועניין. המשיבים תמכנו,
19. כמובן, בעמדת בית המשפט קמא ואילו היוץ המשפטיא למשלה בחר בדרך ביןיהם, באופן שלדעתו
20. אין לראות בפעולה חיבור כעונה על פרסום לפי החוק, בהבדל מפעולות שיתוף אשר לדעתו מהוועה משום
21. פרסום לשון הרע בהתאם לחוק.
22

23.8.4. במהלך בוחנת הפטرون הרואוי ותווך התייחסות לחוק המצוין, נדרשו לבחינת אשר עולה
24. מהמשפט המשווה בו מצאנו גישות שונות, ובאופן שככל טוען יכול למצוא תימוכין לגישתו בפסקה
25. זורה זו או אחרת.
26. עוד נדרשו למשפט העברי אשר לפיו עצם פרסום לשון הרע לא דורש כוונה אך מנגד אין הוא רואה
27. בפרסום חוזר כפרסום לשון הרע הויאל ומעט שדברים נאמרו בפורמי (בפני שלושה) שוב יש בכך
28. פרסום ואין חידוש בפרסום נוסף. הגם שכן, מעת שעסקין בכונה להרחבות מעגל הנחשפים, אז גם
29. לשיטה זו, יהיה בכך ממשם פרסום לשון הרע.
30. לבסוף, נדרשו להיבטים השונים בשדה המגרש האינטרנטי ובמיוחד בהיבטים של הרשותות
31. החברתיות והمدنיות הרואיה.
32

33.8.5. בסופה של יום, מסקנתנו כי יש לקבל את עדמת היוץ המשפטי למשלה ואכן לראות בפעולות
34. של חיבור, וזאת בלבד, כפולה אשר אינה עונה על רכיב הפרסום בהתייחס לשון הרע. להבדיל מכך,

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 מעת שמדובר בתגובה (וכפי שנפסק בעבר) ובפועלות שיתוף מהוות פעולות אלה בגדר פרסום, על כל
2 המשתמע מכך.

3 .86 אם נזכיר למקורה דן, הרי כפי שנקבע לעיל, הפרסום בגדר לשון הרע וכן גם הוסכם בין
4 הצדדים כי ההכרעה תהא בהתאם להסכמות הדיניות, דהיינו שיכל שהתשובה לשאלה אודות
5 הפרסום תוכרע באופן שיש לקבל את התביעה, אזי נקבעה המסגרת של החזיב הכספי.
6 במקרה דן, מדובר בקבלת חלקית של העורור וזאת בהתאם להש�ה השיתוף ועל כן בנסיבות מצאנו
7 לחיב את המשיבים יחד ולחוד בסכום כולל של 5,000 נק', כאשר מודגש כי שיעור הפיצוי נקבע בסכום
8 שכזה אך ורק לאור הסכמת הצדדים באופן בוחנת שיעור הפיצוי, כאשר אלמלא כן היה מקום לפיקת
9 פיצויי משמעותית.

10 **התוצאה:**

11 .87 לאור כל האמור לעיל, אמלץ לחבריו להרבב לקבל את העורור בכל הנוגע להגדרת שיתוף
12 כפרסום לעניין החוק ולדוחות את העורור בכל הנוגע לפעולות החיבור.
13 בהתאם, המשיבים, יחד ולחוד, ישלמו למערערת 5,000 נק', כפיו בגין שיתוף הפרסום הראשון.

14 .88 כל צד יישא בהוצאותיו.

15 .89 העירבן שהפקידה המערערת יוחזר לה באמצעות בא כוחה.

24

ישעיהו שנלר, שופט, סג"נ

25 **השופט קובי רודן, סג"נ:**

26 אני מצטרף לחותם דעתו המקיפה והמעמיקה של חברי האב"ד סגן הנשיא שנלר בה אומצה עמדתו
27 המקצועית והמלומדת של היועץ המשפטי לממשלה לגבי האבחנה שבין פעולות "חייב" שאינה מהוות
28 "פרסום" לפי החוק, להבדיל מפעולות "שיתוף" העשויה להיחשב כ"פרסום" לפי החוק.

29 .31 כפי שהבהיר חברי (האמתתי ולא הווירטואלי) יודגש כי לאור ההסכמות הדיניות בין הצדדים לא
30 נזקנו בтик זה לבחון את הפן העובדתי וההשלכות המשפטיות האפשריות של הפעולות הספרטיפיות
32

**בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחים**

ע"א 16-10-35757 נידילי תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1 שבוצעו בתיק זה וכן את הפטורים, ההקלות והганות היכולים לקום ולעומוד לצורך עריכת איזון ראוי
2 לפרסום" שבפועלות "שיתוף" ואינו מכוון בעניין זה, כמו גם בשאלת האם יש מקום לאיזונים
3 נוספים והוא אחרים.

4
5 נראה שמדובר בשלב אחד בלבד בהתאם לעולם המשפט למציאות הטכנולוגיות המתפתחות וمتקדמיות
6 בצדדי ענק בעולם המקביל האינטראקטיבי, שעולם המשפט מתפקידו להדיק ולעומוד בקצבה, כאשר
7 צפויות עוד התפתחויות רבות ומעבר לשלבים נוספים שבהם יעצבו כללי המשפט ויותאמו למציאות
8 משתנה זו שיש לה יתרונותבולטים ורבים אך גם חסרונות וסכנות שיש להתרدد עמו.

9

קובי רVID, שופט, סג"נ

14

15

16

השופט עינת רביד:

17 אני מצטרפת לחווית דעתך המקיפה והעמיקה של חברי אב"ד סגן הנשיא שנלר, ומסכימה לפסיקתו
18 וכן לאבחנה בין פועלות "החייב" לפעולות ה"שיתוף" לעניין המונח "פרסום" לפי החוק, כפי שאף הוצע
19 בחווית דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

20 ברצוני להציג כי אכן יש ללכט בזירות רבות בנושאים אלה, על מנת, מחד גיסא, למנוע "אפקט מצנן"
21 על חופש הביטוי במרחב האינטראקטיבי ייצירת מסד ל"taboo השתקה", ומайдן גיסא לתת הגנה ראהיה
22 לזכויות מוגנות, ובחון הזכות לשם הטוב, וכך למנוע במידת האפשר "בריונות בראשת".

23 לאור האמור, אך ברור הוא, כי לנוכח הפעולות באינטראקטיבי, שהיא רבה ומקובלת בכל שכבות
24 האוכלוסייה ובכל הגילאים, מן הרואי שהנושא יוסדר בחקיקה בהקדם האפשרי, כאשר זו תוכל
25 לקחת בחשבון את האינטראקטיבים השונים וכן לבצע הסדרה כוללת, שתקבע את תוחלת ההסדר (למשל
26 מבחינת גיל מבצע הפעולה), תחילת ההסדר (רטורופקטיבי או פרוטופקטיבי), קביעת הגנות ופטורים
27 ולהילופין החמורים, וכן תוכל לקבוע אמצעי חינוך של הציבור להטמעת ההסדר שייקבע.

28

unint רביד, שופט

29

30

31

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעורורים
ازרחיים**

ע"א 16-10-35757 נידילית תקשורת בע"מ נ' שאל ואח'

16.1.2019

1

2 הוחלט בהתאם לפסק דין של השופט שנLER.

3 המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לבאי כוח הצדדים.

4

5 ניתן היום, יי' שבט תשע"ט, 16 ינואר 2019.

6

7

עינית ריביד, שופטת

קובי רודי,
שופט, סג"נ

ישיוה שנLER,
שופט, סג"נ

13

15